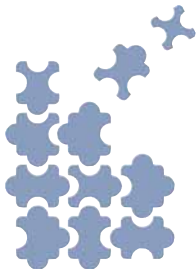

Europos aukštojo mokslo erdvės Budapešto–Vienos deklaracija

2010 m. kovo 12 d.

1. Mes, Bolonijos procese dalyvaujančių šalių ministrai, atsakingi už aukštąjį mokslą, 2010 m. kovo 11 ir 12 d. susirinkome Budapešte ir Vienoje atverti Europos aukštojo mokslo erdvę (EAME), kaip buvo numatyta Bolonijos deklaracijoje 1999 m.

2. Sveikiname Kazachiją – tapusią nauja Europos aukštojo mokslo erdvės dalyve pagal mūsų priimtus kriterijus tapti valstybe nare.

3. 1999 m. Bolonijos deklaracijoje buvo numatyta iki 2010 m. sukurti tarptautiniu mastu konkurencingą ir patrauklią Europos aukštojo mokslo erdvę, kurioje aukštosios mokyklos atsidavusio personalo dėka vykdo įvairiopą savo paskirtį žinių visuomenėje ir kurioje studentai, naudodamiesi mobilumo bei sklandaus ir nešališko kvalifikacijų pripažinimo galimybe, gali rinktis geriausias mokymosi būdus.

4. Nuo 1999 m. 47 šalys, pasirašiusios Europos kultūros konvenciją, pritarė šiam sumanymui ir nuo to laiko daug padarė jį įgyvendindamos. Bendradarbiaujant vyriausybėms, aukštosioms mokykloms, studentams, aukštųjų mokyklų darbuotojams, taip pat darbdaviams, kokybės užtikrinimo agentūroms, tarptautinėms organizacijoms ir Europos institucijoms, mes nuosekliai vykdomė reformas siekdami sukurti Europos aukštojo mokslo erdvę, grindžiamą pasitikėjimu, bendradarbiavimu ir pagarba kultūrų, kalbų ir aukštojo mokslo sistemų įvairovei.

5. Bolonijos procesas ir kuriama Europos aukštojo mokslo erdvė, būdama beprecedenčiu regioninio, valstybių sienas peržengiančio aukštojo mokslo sistemų bendradarbiavimo

pavyzdžiu, kelia didelį kitų pasaulio šalių susidomėjimą, todėl Europos aukštasis mokslas darosi labiau pastebimas pasaulio žemėlapyje. Mes džiaugiamės tokiu susidomėjimu ir tikimės stiprinti politinį dialogą ir bendradarbiavimą su partneriais visame pasaulyje.

6. Mes skyrėme daug dėmesio nepriklausomam vertinimui ir partnerių ataskaitoms. Džiaugiamės jų teigimu, kad aukštosios mokyklos, jų darbuotojai ir studentai vis labiau pripažįsta Bolonijos proceso tikslus. Vis dėlto, nors vykdant Bolonijos reformas daug pasiekta ir įgyvendinta, iš ataskaitų aiškėja ir tai, kad EAME veiklos gairės, pavyzdžiui, dėl laipsnių ir studijų programų reformos, kokybės užtikrinimo, pripažinimo, mobilumo ir socialinių aspektų, yra įgyvendinamos skirtingu mastu. Neseniai kai kuriose šalyse vykę protestai, iš dalies nukreipti prieš pokyčius ir priemones, nesusijusias su Bolonijos procesu, priminė mums, kad kai kurie Bolonijos tikslai ir reformos nebuvo deramai vykdomi ir išaiškinti. Mes pripažįstame kritiką, kurią išsako aukštųjų mokyklų darbuotojai ir studentai, ir įsiklausysime į ją. Pažymime, kad, siekiant sukurti mūsų įsivaizduojamą Europos aukštojo mokslo erdvę, būtina europiniu, nacionaliniu ir ypač instituciniu lygiu atsižvelgti į tokią kritiką ir stengtis įtraukti į tolesnį darbą aukštųjų mokyklų darbuotojus ir studentus.

7. Mes, ministrai, įsipareigojame visiškai ir tinkamai įgyvendinti ateinančio dešimtmečio tikslus ir darbotvarkę, dėl kurios sutarta Leveno ir Naujojo Luveno komunikate. Glaudžiai bendradarbiaudami su aukštosiomis mokyklomis, jų darbuotojais, studentais ir kitais partneriais, mes dar labiau pasistengsime užbaigti jau vykdomas reformas, kurių tikslas – suteikti galimybę studentams ir darbuotojams būti mobiliems, gerinti mokymą ir mokymąsi aukštosiose mokyklose, didinti absolventų užimtumą ir visiems suteikti kokybišką aukštąjį išsilavinimą. Nacionaliniu lygiu mes taip pat siekiame geresnio visų partnerių ir apskritai visuomenės bendradarbiavimo ir Bolonijos proceso supratimo.

8. Mes, ministrai, vėl keliame akademinės laisvės, taip pat aukštųjų mokyklų autonomijos ir atskaitomybės, kaip Europos aukštojo mokslo erdvės principų, klausimą ir pabrėžiame aukštųjų mokyklų vaidmenį puoselėjant taiką ir demokratiją visuomenėje ir didinant socialinę sanglaudą.

9. Mes pripažįstame svarbų akademinės bendruomenės – aukštųjų mokyklų vadovų, dėstytojų, tyrėjų, administracinio personalo ir studentų – vaidmenį siekiant, kad Europos aukštojo mokslo erdvė virstų tikrove, kad besimokantieji turėtų galimybę įgyti žinių, įgūdžių ir gebėjimų, būtinų jų, kaip demokratinės visuomenės piliečių, gyvenimui ir karjerai, taip pat asmeniniam tobulėjimui. Mes pripažįstame, kad šiems uždaviniams vykdyti aukštųjų

mokyklų darbuotojams reikia daugiau palaikymo. Mes įsipareigojame siekti efektyviau įtraukti aukštųjų mokyklų darbuotojus ir studentus į EAME įgyvendinimą ir tolesnį vystymą. Visiškai pritariame aukštųjų mokyklų darbuotojų ir studentų dalyvavimui priimant sprendimus Europos, nacionaliniu ir instituciniu lygiu.

10. Mes kviečiame visus dalyvius kurti įkvepiančią darbo ir mokymosi aplinką ir įgyvendinti studento vaidmenį pabrėžiantį mokymą, kaip tinkamą ir lankstų visų tipų studijų būdą. To siekiant dėstytojams ir tyrėjams reikės bendradarbiauti tarptautiniuose tinkluose.

11. Mes, ministrai, dar kartą pabrėžiame, kad aukštasis mokslas yra visuomenės atsakomybė. Nepaisydami ekonominio sunkmečio, įsipareigojame užtikrinti, kad aukštosios mokyklos turėtų reikiamus išteklius, kuriais būtų aprūpinamos pagal šalių vyriausybių numatytą ir kontroliuojamą tvarką. Esame įsitikinę, kad aukštasis mokslas yra svarbiausias socialinio bei ekonominio vystymosi ir inovacijų veiksnys nuolat besiplečiančių žinių pasaulyje. Todėl turime skirti daugiau dėmesio socialiniams aspektams siekdami visiems, taip pat ir nepakankamai atstovaujamos grupės, sudaryti vienodas galimybes įgyti kokybišką išsilavinimą.

12. Mes, ministrai, atsakingi už Europos aukštojo mokslo erdvę, prašome Bolonijos tolesnės veiklos grupės pasiūlyti priemones, kurios palengvintų tinkamai ir visiškai įgyvendinti sutartus Bolonijos principus ir veiklas visoje Europos aukštojo mokslo erdvėje, ypač nacionaliniu ir instituciniu lygiu, be kita ko, tobulinant papildomus darbo metodus, tokius kaip grupinis mokymasis, pažintiniai vizitai ir kitos keitimosi informacija priemonės. Nuolat vystydama, didindama ir stiprindama Europos aukštojo mokslo erdvę, o vėliau – ir jos sąveiką su Europos mokslinių tyrimų erdve, Europa bus pajėgi sėkmingai pasitikti kito dešimtmečio iššūkius.

13. Kitam mūsų ministrų susitikimui, skirtam įvertinti pasiektą pažangą ir Leveno bei Naujojo Luveno darbotvarkės vykdymą, vadovaus Rumunija; jis įvyks 2012 m. balandžio 26–27 d. Bukarešte.